

Η Αγορά Μελιού στην Πορτογαλία

Το μέλι αποτελεί ένα παραδοσιακό πορτογαλικό προϊόν. Άλλωστε η μελισσοκομία ταιριάζει στις ήπιες κλιματολογικές συνθήκες της χώρας. Η Πορτογαλία διαθέτει αρκετές χιλιάδες παραγωγούς μελιού, που αντιπροσωπεύουν σημαντικό μερίδιο της αγροτικής οικονομίας και κυρίως της τοπικής. Η πορτογαλική μελισσοκομία επικεντρώνεται στις βόρειες και κεντρικές περιοχές της χώρας. Η πλειονότητα της παραγωγής γίνεται κυρίως από μικρούς μελισσοκόμους, ενώ ο ρυθμός εξειδίκευσης είναι χαμηλός (10%).

Στην Πορτογαλία υπάρχουν δώδεκα αναγνωρισμένες γεωγραφικές ονομασίες μελιού. Οι περιοχές παραγωγής είναι η Serra da Lousã, το πάρκο Montesinho, το Serra d'Aire, το Castelo do Bode, το Ribatejo Norte - Bairro και το Alto Nabão - το Terras do Minho, το Terra Quente, το Serra de Monchique, το Barroso, το Alentejo και οι Αζόρες όπου παράγεται μέλι σύμφωνα με τους κανόνες παραγωγής, εξαγωγής, συσκευασίας και διατήρησης του προϊόντος, που αποδεικνύουν το μεγάλο ενδιαφέρον των παραγωγών για την ποιότητα του προϊόντος.

Η παραγωγή μελιού στην Πορτογαλία

Το 2003 η ετήσια παραγωγή ήταν περίπου 11.000 τόνοι, με κύκλο εργασιών 25 εκατομμυρίων ευρώ. Το έτος αυτό καταγράφηκαν 28.000 μελισσοκόμοι, από τους οποίους 1.800 ήταν επαγγελματίες του κλάδου. Το 2016 η ετήσια παραγωγή ανήλθε σε περίπου 14.246 τόνους και η αξία ξεπέρασε τα 50 εκατομμύρια ευρώ, αποδεικνύοντας τη σημασία του κλάδου της μελισσοκομίας στη χώρα. Σύμφωνα με τα πρόσφατα στοιχεία το 2017 η παραγωγή έφτασε τους 10.757 τόνους που αποτελεί μείωση κατά 0,24% συγκριτικά με το προηγούμενο έτος. Εντούτοις, αξίζει να αναφερθεί ότι την τελευταία 15ετία η παραγωγή μελιού σχεδόν διπλασιάστηκε.

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΜΕΛΙΟΥ ΣΤΗΝ ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ 2008-2017

Έτος	Ετήσια Παραγωγή Μελιού (τόνοι)	Ετήσια Μεταβολή
	Τόνοι	%
2017	10.757	-0,24
2016	14.246	0,13
2015	12.623	0,21
2014	10.452	
2013		
2012	6.851	-12,08
2011	7.792	4,93
2010	7.426	7,33
2009	6.919	3,98
2008	6.654	

Πηγή: Κρατική Στατιστική Υπηρεσία Πορτογαλίας

Οι καταναλωτικές συνήθειες και κατανάλωση

Από την συνολική παραγόμενη ποσότητα μελιού, το 30% κατευθύνεται για κατανάλωση, το 25% προορίζεται για τη βιομηχανία, το 25% πωλείται σε κέντρα συσκευασίας / εμπορίου και το 20% πωλείται απευθείας από τον παραγωγό. Ο μέσος Πορτογάλος καταναλώνει μέλι, δεδομένου ότι αποτελεί διατροφική καθημερινή συνήθεια αλλά και λόγω της διατροφικής του αξία για τα οφέλη στην υγεία.

Το 2018, η κατά κεφαλήν κατανάλωση μελιού ήταν περίπου 1,1 kg, διπλάσια από την αντίστοιχη κατά κεφαλήν κατανάλωση που καταγράφηκε το 2005. Η αύξηση της κατανάλωσης μελιού επέφερε και την μεγέθυνση της εθνικής παραγωγής η όποια εξακολουθεί και είναι ανεπαρκής σε σύγκριση με την ζήτηση.

ΜΕΣΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΜΕΛΙΟΥ ΣΤΗΝ ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ 2008-2017

Έτος (αγροτικό)	Κατά κεφαλή κατανάλωση - Ετήσια
	κιλά/κάτοικο
2017 / 2018	1,1
2016 / 2017	1.5
2015 / 2016	1.3
2014 / 2015	1.1
2013 / 2014	0.9
2011 / 2012	0.9
2010 / 2011	0.6
2009 / 2010	0.7
2008 / 2009	0.7
2007 / 2008	0.7

Πηγή: Κρατική Στατιστική Υπηρεσία Πορτογαλίας

Σημεία Πώλησης και Προμήθειας

Τα σημεία πώλησης και προμήθειας μελιού είναι οι μικρές τοπικές– λαϊκές αγορές που συνήθως υπάρχει η άμεση επαφή καταναλωτών-παραγωγών, οι αγορές βιολογικών προϊόντων (βιολογικά μέλια) και οι μεγάλες αλυσίδες υπεραγορών – Pingo Doce, Continente, Jumbo, Intermarché κ.α στις οποίες διακινούνται οι μεγαλύτερες ποσότητες. Τα εμπορικά σήματα δεν έχουν αποκτήσει ακόμη ιδιαίτερα σημασία και συνείδηση στους πορτογάλους καταναλωτές, οι οποίοι ενδιαφέρονται κυρίως για την περιοχή προέλευσης του προϊόντος και για το φυτικό είδος (ευκάλυπτος, ακακία, δενδρολίβανο, θυμάρι, άνθη κλπ) από το οποίο παράγεται.

Πορτογαλικές Εισαγωγές- Εξαγωγές Μελιού

Το εξωτερικό εμπόριο μελιού γίνεται κυρίως με τις χώρες- μέλη της ΕΕ. Η Ισπανία και η Γερμανία αποτελούν τους βασικότερους εξαγωγείς μελιού στην Πορτογαλία, οι οποίες κατέχουν το 42,6% και 13,8% των συνολικών πορτογαλικών εισαγωγών μελιού. Μεγάλες ποσότητες επίσης εισάγονται από την Κίνα με 23,7% του

συνόλου των εισαγωγών. Μεταξύ του 2005 και 2015, το εμπορικό ισοζύγιο του προϊόντος ήταν θετικό, (αξία πορτογαλικών εξαγωγών έναντι εισαγωγών). Από το 2015, εμφανίζεται έλλειμμα 2 εκ. ευρώ. Όσον αφορά το εξωτερικό εμπόριο, μπορεί να αναφερθεί ότι, όπως και η υπόλοιπη Ευρωπαϊκή Ένωση, η Πορτογαλία είναι ελλειμματική στο μέλι, εισάγοντας μέρος του προϊόντος που καταναλώνει. Το 2018 οι πορτογαλικές εισαγωγές μελιού ανήλθαν σε 13.742 εκ. ευρώ ενώ οι πορτογαλικές εξαγωγές ήταν 9.245 εκ. ευρώ. Από το 2012 υπάρχει σημαντική αύξηση τόσο των εισαγωγών μελιού κατά 345% όσο και των εξαγωγών μελιού κατά 412%. Οι εξαγωγές από 1673 τόνους το 2012 ανήλθαν σε 6901 τόνους το 2016. Αντίστοιχα οι εισαγωγές από 1639 τόνους σε 5675 τόνους το 2016. Η Πορτογαλία κατατάσσεται στην 19^η θέση παγκοσμίως και 10^η σε ευρωπαϊκό στις εισαγωγές μελιού και στην 21^η θέση παγκοσμίως και 7^η σε ευρωπαϊκό όσον αφορά τις εξαγωγές. Σημειώνεται ότι η σημαντική αύξηση των εξαγόμενων ποσοτήτων δεν δικαιολογείται από αντίστοιχη αύξηση της εθνικής παραγωγής κάτι που καταδεικνύει ότι επανεξάγονται ποσότητες εισαγόμενου μελιού. Σημειώνεται ότι το εισαγόμενο μέλι προέλευσης Κίνας τιμολογείται στο 1,85 ευρώ/κιλό¹ αρκετά χαμηλότερα από το κόστος παραγωγής του πορτογαλικού προϊόντος.

Ελάχιστες είναι οι ελληνικές εξαγωγές μελιού. Συγκεκριμένα καταγράφονται για πρώτη φορά τα τελευταία χρόνια εξαγωγές αξίας 1,657 ευρώ το 2018 κατέχοντας μόλις το 0,01% των συνολικών εισαγωγών μελιού στη Πορτογαλία.

Πορτογαλικές Εισαγωγές Μελιού : CN: 0409

	2018			2017			2016			2015
	ΑΞΙΑ (ευρώ)	%επί συνόλου	%μεταβολή 2018/17	ΑΞΙΑ (ευρώ)	%επί συνόλου	%μεταβολή 2017/16	ΑΞΙΑ (ευρώ)	%επί συνόλου	%μεταβολή 2016/15	ΑΞΙΑ (ευρώ)
Ισπανία	5,857,940	42.63%	-0.82%	5,906,627	38.76%	12.34%	5,257,798	45.70%	-16.68%	6,310,053
Κίνα	3,293,249	23.96%	-7.67%	3,566,979	23.41%	32.78%	2,686,414	23.35%	58.87%	1,690,990
Γερμανία	1,895,567	13.79%	20.42%	1,574,131	10.33%	39.99%	1,124,464	9.77%	-4.90%	1,182,430
Αργεντινή	758,623	5.52%	869.67%	78,235	0.51%	-94.77%	1,495,562	13.00%		0
Βέλγιο	667,700	4.86%	-2.84%	687,213	4.51%	39.86%	491,365	4.27%	45.02%	338,814
Βιετνάμ	295,992	2.15%	-66.85%	892,764	5.86%	#ΔΙΑΙΡ/0!	0	0.00%		0
Κούβα	236,163	1.72%	-45.06%	429,830	2.82%	25.01%	343,826	2.99%		0
Ουρουγουάη	207,549	1.51%	385.57%	42,743	0.28%		0	0.00%		0
Βραζιλία	203,207	1.48%		0	0.00%		0	0.00%		0
Τσεχία	80,116	0.58%	10.02%	72,821	0.48%	239.48%	21,451	0.19%	-51.59%	44,314
Ολλανδία	67,799	0.49%	348.70%	15,110	0.10%	-25.25%	20,213	0.18%	38.10%	14,637
Ηνωμένο Βασίλειο	56,280	0.41%	47.06%	38,269	0.25%	127.74%	16,804	0.15%	-21.45%	21,393
Εσθονία	40,885	0.30%		0	0.00%	-100.00%	261	0.00%		0
Γαλλία	39,732	0.29%	134.81%	16,921	0.11%	43.06%	11,828	0.10%	11.02%	10,654
Γουατεμάλα	37,052	0.27%	-77.50%	164,676	1.08%		0	0.00%		0
Ιταλία	2,014	0.01%	-42.23%	3,486	0.02%	216.62%		0.01%	29.07%	

¹ APINFO-Newsletter October 2018, Federação Nacional dos Apicultores de Portugal (FNAP)

							1,101			853
Ελλάδα	1,657	0.01%		0	0.00%		0	0.00%		0
Σύνολο	13,742,181	100.00%	-9.81%	15,237,239	100.00%	32.43%	11,505,996	100.00%	19.53%	9,626,426

Πηγή: Πορτογαλική Στατιστική Υπηρεσία

Πορτογαλικές Εξαγωγές Μελιού CN: 0409

	2018	%επί συνόλου	%μεταβολή 2018/17	2017	%επί συνόλου	%μεταβολή 2017/16	2016	%επί συνόλου	%μεταβολή 2016/15	2015
Ισπανία	5,303,376	57.36%	-35.77%	8,256,826	52.78%	27.59%	6,471,368	48.29%	65.99%	3,898,585
Γαλλία	933,471	10.10%	-35.29%	1,442,580	9.22%	43.84%	1,002,910	7.48%	145.74%	408,111
Ηνωμένο Βασίλειο	768,239	8.31%	167.61%	287,072	1.84%	310.06%	70,007	0.52%	2292.58%	2,926
Βέλγιο	728,138	7.88%	120.45%	330,298	2.11%	-66.88%	997,176	7.44%	72.32%	578,671
Ανγκόλα	392,592	4.25%	-13.30%	452,840	2.89%	-16.77%	544,059	4.06%	8.46%	501,636
Γερμανία	338,281	3.66%	-91.21%	3,846,663	24.59%	18.23%	3,253,455	24.28%	117.36%	1,496,795
Η.Π.Α	197,663	2.14%	-33.89%	299,012	1.91%	29.72%	230,510	1.72%	-26.37%	313,061
Σύνολο	9,245,535	100.00%	-40.89%	15,642,396	100.00%	16.73%	13,400,650	100.00%	73.05%	7,743,808

Τιμή Προϊόντος

Η εξέλιξη της μέσης τιμής εξαγωγής και εισαγωγής αποδεικνύει την αυξανόμενη ανατίμηση του πορτογαλικού μελιού στην εγχώρια αλλά και στις ξένες αγορές. Το πορτογαλικό μέλι δεν μπορεί να έχει χαμηλή τιμή λόγω των μικρών ποσοτήτων παραγωγής. Όσον αφορά τις τιμές που εφαρμόζει ο πορτογάλος παραγωγός, υπάρχουν σημαντικές διαφορές ανάλογα με τον τελικό προορισμό του προϊόντος. Έτσι, ο μικρός μελισσοκόμος που συσκευάζει το δικό του προϊόν, μπορεί να πουλήσει το προϊόν σε ευνοϊκές τιμές σε εκθέσεις, τοπικές αγορές ή στο αγρόκτημα. Οι μελισσοκόμοι με αισθητό όγκο παραγωγής αντιμετωπίζουν δυσκολίες στη διάθεση της παραγωγής τους, αρκετές φορές πωλούν μέρος της παραγωγής τους σε χαμηλότερη τιμή στις βιομηχανίες. Οι τιμές αυτές πλησιάζουν τις μέσες τιμές του εισαγόμενου μελιού, όπου η παραγωγή έχει χαμηλότερο κόστος.

Η μέση τιμή λιανικής ποικίλει από 15-20 ευρώ το κιλό για τα βιολογικά, 9-13 για τις μάρκες του εμπορίου, και περίπου στα 5-7 ευρώ το κιλό για τις ιδιωτικές ετικέτες των αλυσίδων υπεραγορών.

ΤΙΜΟΛΗΨΙΑ ΜΕΛΙΟΥ ΣΕ ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΚΗ ΑΛΥΣΙΔΑ ΣΟΥΠΕΡ ΜΑΡΚΕΤ CONTINENTE				
	Περιγραφή	Βάρος	Τιμή σε ευρώ	Τιμή/κιλό σε ευρώ
	Μέλι με άρωμα λεμόνι- João Franco	500 γρ.	7,35	14,7

	Μέλι Ferbar	500 γρ.	6,79	13,58
	Prisca Βιολογικό	250 γρ.	4,49	17,96
	Μέλι Θυμαρίσιο Βιολογικό Searra	250 γρ.	4,99	19,96
	Μέλι ευκαλύπτου, Serramel	500 γρ.	5,33	10,66
	Μέλι με κανέλα Casa da Prisca	275 γρ.	4,49	16,33
	Μέλι ανθέων Βιολογικό	250 γρ.	4,39	17,56
	Μέλι καστανιάς Serramel	500γρ.	5,66	11,32

	Μέλι Top Down Continente	500 γρ.	2,99	5,98
	Μέλι πορτοκαλίσιο			
		500γρ	7,35	14,7
	Μέλι με καρύδια PRISCA			
		275 γρ.	4,49	16,63
	Μέλι S. Francisco	500 γρ.	5,59	11,18
	Μέλι σε πήλινο βάζο Joao Franco	250γρ.	6,99	27,96
	Μέλι βουνίσιο Continente	500 γρ.	4,99	9,98
Τιμολογία : Μάρτιος 2019				

Φορείς του Κλάδου

Ο εθνικός διεπαγγελματικός φορέας είναι η Πορτογαλική Ομοσπονδία Μελισσοκόμων- (FNAP)

Πορτογαλική Ομοσπονδία Μελισσοκόμων - Federação Nacional dos Apicultores de Portugal (FNAP)

Rua Mestre Lima de Freitas, nº 1

1549-012 LISBOA – PORTUGAL

Tel: 217 100 084

FAX: 217 100 084 ou 217 166 122/3

E-mail: info@fnap.pt

ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ - ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΑ			
Επωνυμία		Ιστοσελίδα	E-mail
FNAP - FEDERAÇÃO NACIONAL DE APICULTORES DE PORTUGAL	Ομοσπονδία Μελισσοκόμων Πορτογαλίας	www.fnap.pt/organizacoes.php?p=4	info@fnap.pt
APILEGRE - ASSOCIAÇÃO DE APICULTORES DO NORDESTE DO ALENTEJO	Σύνδεσμος Μελισσοκόμων ΒΔ ΑΛΕΝΤΕΖΟΥ	www.apilegre.com	aprolep@sapo.pt
AARL - ASSOCIAÇÃO DE APICULTORES DA REGIÃO DE LEIRIA	Σύνδεσμος Μελισσοκόμων Λειρίας	www.aarleiria.com	aplaat2005@sapo.pt
ASSOCIAÇÃO APÍCOLA DO MINHO	Σύνδεσμος Μελισσοκόμων Μίνιο	www.apimil.blogspot.pt /	anilca@mail.telapac.pt
SAP - SOCIEDADE DOS APICULTORES DE PORTUGAL	Πορτογαλική Μελισσοκομική Εταιρεία	www.abelhasap.blogspot.pt	sap1951sap@gmail.com